

EGYPT 2009

5. – 16. NOVEMBER

REISEINTRYKK

OBSERVERT AV

PAUL MARTENS RØTHE

EGYPT-TUR

5. – 16. november 2009.

Her følger noen inntrykk fra reisen til Egypt. Jeg må presisere at dette ikke er noen faglig beskrivelse av faraoer, guder eller historiske minnesmerker. Disse emnene er så omfattende at de må studeres i dertil egnet litteratur. Min intensjon er å bidra med en liten sammenfatning som kan gi støtte for hukommelsen når det senere skal mimres over noen fantastiske dager i Egypt.

Torsdag 5. november.

Vi møtte frem på Gardermoen i god tid før flyavgang kl. 08.55. Det var individuell innsjekking, så kontakten med andre Egypt-farere begrenset seg til dem man kjente fra før. Men ved flybyttet i Frankfurt fikk vi mer følelse av å tilhøre et fellesskap. Da halset en stor gruppe i nærmest samlet flokk gjennom det enorme flyplassområdet for å nå avgangen til Kairo. Med Lufthansa ble den siste etappen gjennomført på en effektiv og behagelig måte.

Ved ankomst til Kairo tok vår reiseleder Tone Mjøberg styringen, et grep hun beholdt med fast hånd gjennom hele turen. Klokken var stilt en time frem, så det var mørkt da vi satt i bussen ved 19.30-tiden med kurs mot hotellet. Vi fikk vår første føling med trafikken i en by med anslagsvis 25 mill. innbyggere, men sjåføren loset oss trygt og smidig til Giza – som nærmest er en forstad til Kairo.

Hotellet het ikke Meridien som i det opprinnelige programmet, men Sofitel Sphinx. For oss var det uvant med sikkerhetskontroller, gjennomlysing og væpnete vakter i forbindelse med innsjekkingen, men alt foregikk i en hyggelig og avslappet atmosfære. Hotellet var OK og som forventet i et ”eksotisk” land: vår balkongdør ut mot en mørk bakgård var tydelig preget av innbrudd og lot seg ikke låse, og lyspærer som var gått ble ikke skiftet ut tross fagre løfter.

Etter en lang reisedag gikk de fleste tidlig til ro.

Fredag 6. november.

Etter en utmerket frokost med et utall av valgmuligheter, kunne vi fra hotellet se de velkjente kjempepyramidene rage opp over bebyggelsen. Da følte vi virkelig at vi var kommet til Egypt!

Vår rundtur med buss skulle imidlertid starte med begynnelsen, og dermed gikk turen til Sakkara. Dette var de dødes by for herskerne fra hovedstaden Memfis i det gamle riket, og her ble de første pyramidene bygget. Den karakteristiske trappetrinnspyramiden ble bygget for farao Djoser for 4.600 år siden og er 60 meter høy. Vi så også vesir Mereukas grav som viste relieffer fra dagliglivet i datidens Egypt.

Her kan det være på sin plass å skyte inne en tilståelse: Mine kunnskaper om Egypts historie var før dette besøket temmelig fragmentariske. Jeg husket noe fra skoletiden om en stormakt med pyramider, faraoer og hieroglyfer, men møtet med de konkrete minnesmerkene ble en vekker. Her i Sakkara stod vi ved innledningen til en storhetstid som varte mer eller mindre uavbrutt i 2.700 år gjennom 31 dynastier og et utall faraoer helt frem til Alexander den stores erobring i 332 f. Kr. Selv ved det sistnevnte tidspunkt hadde ikke vi her i nord en gang begynt å pirke med en pinne i jorden.

Etter en utmerket lunsj gikk turen til de tre store pyramidene ved Giza. Selv om de er velkjente fra bilder, TV og filmer, virket de utrolig imponerende på nært hold. Kheops-pyramiden er mer enn dobbelt så høy som Rådhus-tårnene i Oslo, og er det eneste av oldtidens syv underverker som fortsatt eksisterer. Til byggingen ble det brukt 2,5 mill. steinblokker som i snitt veier 2,6 tonn, og disse ble utrolig nok fraktet fra steinbruddene flere hundre kilometer unna. Helt ubegripelig at dette kunne gjøres for 4.500 år siden.

I samme området så vi også den store Sfinxen som imponerende nok er hugget ut av én steinblokk. Den restaureres nå etter århundredenes tæring av tidens tann; bl.a. har den flere ganger i vår tidsregning vært begravd av sand. Skadene på hodet sies imidlertid å være forårsaket av blinkskyting under tyrkiske erobringstokt.

På turen tilbake til hotellet stoppet vi på et salgssted for parfymen og eteriske oljer. Dette er en spesialitet fra området, og mange fra gruppen lot seg friste av godluktene. Gatelivet utenfor var også interessant, med kameler, esler og hester som kjempet om en plass i trafikk-kaoset.

Velkomstmiddagen var fornuftig nok forskjøvet fra dag én til dag to. Den fant sted på Mena House Palace som ble bygget av khediven i 1869 for å innkvartere fornemme gjester ved åpningen av Suez-kanalen. Det er et praktfullt hotellkompleks med eksotisk luksus, og vi nøt vårt måltid ledsaget av magedans og bokstavelig talt ”sus i serken” av mannlige dansere i folkedrakter.

Lørdag 7. november.

Intet hvilehjem – i hvert fall ikke for de av oss som skulle på heldagsutflukt til Alexandria. Bussen startet grytidlig, og vi var allerede blitt så bortskjemt med godvær at litt duskregn eller tåkeskyer kom som en overraskelse. Veien nordover gikk gjennom det enorme og svært fruktbare Nil-deltaet, og der fikk vi klart for oss hvorfor Egypt i oldtiden ble betegnet som Middelhavets kornkammer.

Omtrent halvveis var det lagt inn en kaffepause. På den noe rustikke restauranten var det også en samling av fugler og ville dyr som kunne beskues mens man inntok sine forfriskninger. Det var flere som syntes dette ble litt i overkant, ikke minst når vi så henimot 20 løver som gikk hvileløst omkring i små og kummerlige bur.

I mellomtiden var været blitt fint igjen, så vi inntok Alexandria i solskinn. Byen ble grunnlagt av Alexander den store i 332 f. Kr., men selv fikk han liten glede av den. Han døde allerede året etter bare 33 år gammel under krigstokt i Persia, og han ble ført til Alexandria for å begraves. Graven er ikke funnet.

Byen hadde en storhetstid i mange hundre år, og bl.a. ble et annet av ”de syv underverker” – fyrtårnet på Faros – bygget. Etter en lang nedgangstid har Alexandria igjen fått en viktig

posisjon i Egypt, og med "bare" knapt 5 mill. innbyggere fortonte størrelsen og trafikken seg som behagelig i forhold til Kairo. Beliggenheten ved Middelhavet gir dessuten bedre klima og friskere luft, og den lange strandpromenaden ga et åpent og elegant preg.

Der ved stranden besøkte vi det nye biblioteket som fikk våre norske hjerter til å banke ekstra sterkt. Dette praktbygget er tegnet av arkitektfirmaet Snøhetta, og det er like imponerende så vel innvendig som utvendig. Vi slo uten videre fast at det minst måtte kunne måle seg med oldtidens berømte bibliotek som sies å ha rommet 7 – 800.000 bokruller med datidens samlede kunnskap. Det ble dessverre ødelagt av brann og kriger. Måtte det gå bedre med det nye biblioteket!

Vår dyktige reiseleder Tone sørget for at bibliotekets Nobel-avdeling ble åpnet spesielt for oss, og her var det en markering av samtlige prisvinnere gjennom tidene og utstilling av deres bøker på en rekke språk. Hun fortalte også levende fra byens historie etter Alexander den store, den såkalte ptolemeiske periode. Vi mintes Richard Burton og Elizabeth Taylor da hun berettet om den siste ptolemeiske regent, den dyktige og flotte Cleopatra som klarte å sjarmere både Caesar og Markus Antonius. Da verken militær makt eller forførelseskunster nyttet overfor den neste keiser, Augustus, begikk hun selvmord, og romertiden overtok i Egypt.

Lunsjen ble inntatt på en flott restaurant med vindusplass mot Middelhavet. Det gjorde spesielt inntrykk at alle fikk en stor, lokal fisk med hode og hale på tallerkenen. Velsmakende, men litt mye bein.

Etterpå besøkte vi Kom El-Shuqafa; et omfattende katakombesystem i flere etasjer under bakken. Det hadde vært gravplass for en ledende familie under de siste dynastier. Vi var også på det nye nasjonalmuseet, som var lite, men tiltalende. Her var det gjenstander både fra de nyere egyptiske dynastier og fra den gresk-romerske perioden.

En interessant, men anstrengende dag ble avsluttet med et enkelt måltid i Giza.

Søndag 8. november.

Tidlig om morgenen fløy vi til Luxor og busset direkte til det enorme Karnak-tempelet. Nå var vi hoppet 1.000-1.500 år frem i tid i forhold til pyramidene i Memfis, til "det nye kongedømme" med hovedstad i Theben (dagens Luxor). Karnak-området er forbundet med Luxor-tempelet gjennom en 3 km. lang "allé" med sfinkser tett i tett på begge sider. Dermed dannes til sammen det som sies å være verdens største arkeologiske utgravingsfelt hvor det er byggverk fra mer enn 70 faraoer. Et sted leste jeg at tempelområdet er like stort som Manhattan, noe som forteller sitt om rikdommen i det gamle Egypt.

Vi la kanskje mest merke til de spor Akhnaton hadde satt etter seg, for de var preget av en noe mer realistisk stilart og flere hverdagsskildringer enn vi hadde sett i andre templer. Ikke minst var det til trøst for noen av oss mannfolk i gruppen at han hadde hatt draget på den skjønnne Nefertiti, til tross for kulemage og et mindre vellykket utseende.

Mettet med overveldende inntrykk sjekket vi etter lunsj inn på Hotel Steigenberger. Dette lekre hotellet markerte en stigning i innkvarteringsstandarden, med sin fine beliggenhet ved Nilen og med suiter til flere av deltagerne. Vi nøt ettermiddagen ved det flotte svømmebassenget og i blomsterprakten på terrassen.

En bedre middag ble inntatt på hotellet.

Mandag 9. november.

For første gang under turen slapp vi å stå opp før en viss mann fikk sko på, og vi hygget oss med en lang frokost. De fleste var nå blitt så reisevante, og hadde fått sånn tiltro til den fantastiske hotellstandarden, at de tok godt for seg av nesten alt på det bugnende frokostbordet. Selv salat som vi var advart mot hjemmefra, gikk ned på høykant. Mange la seg til en ny vane: En liten individuelt tillaget omelett med valgfrie ingredienser fra 6-7 forskjellige skåler.

Ved lunsjtid sjekket vi inne på vår elvecruisebåt, M/S Amarco. Den gjorde virkelig inntrykk med vakre fellesrom, luksuriøse lugarer, stort svømmebasseng og et trivelig mannskap. Ikke rart at denne båten var rangert som nr. 1 av de nesten 400 cruisebåtene som trafikkerer Nilen. Vi fikk en lunsj som sto i stil med førsteinntrykket.

Deretter var det busstur til vestsiden av elven; til en nekropolis for herskerne som holdt til i palassene på østbredden. Vi var først i Kongenes dal hvor et lite tog på gummihjul tok oss fra bussen og innover i et goldt klippeområde. Det ble sagt at gradestokken viste pluss 38.

I dette karrige landskapet var det etablert gravplasser for en rekke faraoer. Disse bestod av lange underjordiske ganger og rom, og med inngangspartier innhugget i fjellsiden og opprinnelig kamuflert for ikke å bli oppdaget av uvedkommende. Dessverre hjalp ikke dette, så gravrøvere hadde tømt det meste allerede i oldtiden. Men i 1922 fant engelskmannen Howard Carter, finansiert av lord Carnarvon, graven til Tutankhamon – sønn av førnevnte Akhnaton. Det må ha vært et vanvittig øyeblikk i en arkeologs liv da Carter stakk hodet gjennom et hull som var åpnet med et jernspett og oppdaget en enorm mengde med gull, smykker, kunst, edelstener og møbler. Mesteparten av dette finnes nå på museet i Kairo. Noen av oss lurte på om det i de store fjellområdene ved Kongenes dal kanskje kan åpenbare seg et nytt "Carter-eventyr" ved hjelp av moderne ekkolodd eller laserteknologi.

Selv om de gravene vi besøkte var tomme, var de et fantastisk skue. Gravrøverne hadde jo ikke kunnet ta med seg veggene, og utsmykningene hadde de latt stå i fred. Og i mørket gjennom over 3.000 år hadde detaljrikdom og farger holdt seg på en utmerket måte. Det er nå, med den store turisttilstrømmingen det er fare på ferde, så restriksjoner er innført både m.h.t. antall besøk og fotografering. Vi fikk høre fra en irritert Tone at særlig nyrike besøkende fra vårt store naboland i øst blizet i vei og ga blaffen i alle påbud.

I nærheten av Kongenes dal ligger så vel Dronningenes dal og Adelskapets dal, men vi nøyde oss med dronning Hatshepsuts mausoleum. Hun bygde denne kolossen i tre etasjer som gravplass for sin far og seg selv, og hun må åpenbart ha vært en sterk kvinne. I et mannsdominert samfunn med et kvinnefiendtlig presteskap klarte hun å kjempe seg til topps og styrte Egypt som farao i flere år. Uortodokse metoder ble nok tatt i bruk, for på flere statuer og avbildninger er hun utstyrt med skjegg.

På veien tilbake stoppet vi ved kolossene i Memnon, to kjempestatuer som var noe skadet av jordskjelv eller vandalisme ved vår tidsregnings begynnelse. Videre besøkte vi et verksted som lagde gjenstander av alabast, en spesialitet for stedet. De hadde også månestein som lyser i mørket.

Vi fikk roet oss litt på båten før vi dro til Luxor-tempelet etter mørkets frembrudd. Tidspunktet var velvalgt, for det var utrolig stemningsfullt å vandre gjennom tempelområdet i trolsk belysning. (Det hadde vært enda bedre med noen tusen færre besøkende). Det er så mye og såne dimensjoner at noen nærmere beskrivelse i den form for "kort-prosa" jeg bedriver, blir meningsløs. Det får være nok å nevne inngangspartiet som er flankert av to digre statuer av Ramses II, kanskje den mektigste av alle faraoene. Ved siden av står en obelisk av granitt, 25 meter høy og en vekt på nærmere 200 tonn. Etter 3.500 år er relieffene på obelirken knivskarpe og detaljrike, så vi syntes alle at det er ubegripelig at sånt kunne lages med den tids redskaper. En ting er å bearbeide sandstein som vi så mest av, men granitt?! Opprinnelig var det to obelisker ved inngangen, men tidlig på 1800-tallet ga khediv Muhammed Ali den ene til Frankrike. Den står nå på Place de la Concorde.

Etter en velfortjent middag syntes alle det hadde vært en lang og innholdsrik dag.

Tirsdag 10. november.

Vi kunne jo ikke ha to slappe morgener på rad, så noen av oss "barskinger" meldte oss på en ballongferd over Luxor. Før soloppgang tok vi en liten båt over til vestbredden og kom tidnok til å se hvordan de store varmluftballongene ble fylt. Spenning og forventning kunne spores da deltagerne klatret opp i passasjerkurven som rommet knapt 20 personer. En barsk kaptein instruerte oss i nødlandingsprosedyrene, og så bar det i vei.

Soloppgangen, roen og de andre fargerike ballongene satte oss i en egen stemning da vi svevde over Kongenes dal og andre landemerker. Det var også spennende å komme innover de små landsbyene hvor hundene gjødde, barna vinket og folk tydeligvis foretok sitt morgenstell og spiste sin frokost på takene. Der var det vel luftig og svalt før solen begynte å steke. Vi så vår lille følgebil pile rundt i landskapet for å være i nærheten av landingsstedet, men flere ganger ble det bomtur fordi noen vindkast eller kraftledninger tvang oss videre. Da ga kapteinen bokstavelig talt gass og brukte de store blåselampene for å få mer flammer under ballongåpningen - riktig så dramatisk. Vi følte oss på ordentlig ekspedisjon da vi subbet over småtrær og sukkerrør før vi landet i en åker. På "no time" var alle stedets unger og en rasende bonde på pletten. Han måtte blidgjøres med noen pund fordi åkeren var nysådd. Våre gode hjelpere i bilen kom også raskt frem, og 6-8 sterke karer holdt ballongen fast slik at vi kunne komme trygt ned på landjorden.

Vel tilbake på båten smakte det godt med frokost. Avreisen skulle finne sted senere på dagen, så det ble tid til en utflukt i Luxor. Vi fordelte oss to og to på en rekke fargerike hestedrosjer og koste oss på en avslappende, halvannen times tur i småtrav gjennom bystrøk, markedsgater og i landlige omgivelser. Utflukten ble avsluttet med forfriskninger på kong Faruks yndlingshotell, et meget vakkert anlegg.

Båtturen om ettermiddagen var meget behagelig, med sol og luksusliv ved svømmebassenget. Det eneste spenningsmomentet var hvor mange båter vår Amarco ville klare å seile forbi før vi kom frem til slusene i Esna.

Nattmørket hadde senket seg da vi lå og ventet på tur ved slusene, men handelsstanden i Esna var ikke gått til ro. Det kom robåter i flokk ut til cruiseskipene, og ivrige selgere kastet

varene opp til passasjerene som stod himmelhøyt over dem på øverste dekk. Varene ble enten returnert på samme måte, eller så ble penger i plastposer kastet tilbake. I mørket var treffsikkerheten dårlig, så både varer og penger fløt i vannet. Men siden fenomenet gjentar seg ved hvert anløp, må det vel lønne seg.

Onsdag 11. november.

Båten var ankommet Edfu i løpet av natten, og her besøkte vi stedets tempel. Dette skal være et av de best bevarte i Egypt.

Seilasen gikk videre gjennom frodig jordbruksland med gul ørken bare noen steinkast unna. Vi anket opp i Kom Ombo om ettermiddagen, og der stod selvsagt også tempelet på agendaen. Her må jeg være ærlig og skyte inn at det for meg begynte å bli vanskelig å holde templene og gudene fra hverandre. Men hvis jeg ikke husker feil, stod vi her overfor et dobbelttempel for falkeguden Horus og krokodilleguden Sobek. De viktigste delene av tempelet er fra den ptolemeiske periode, dvs at vi nå hadde gjort nok et sprang på ca. 1.000 år frem mot vår tidsregning i forhold til templene i Luxor.

Om kvelden var det Gelabeya-fest om bord, og for anledningen ble middagen servert på soldekket i behagelig aftentemperatur. Gelabeya er navnet på den klassiske, egyptiske kjortelen, men våre antrekk var mer varierte, fargerike og morsomme. Senere på kvelden var det leker og konkurranser i danserestauranten, og en gjeng fra den norske gruppen feide portugisere og spanjoler av banen med en flott fremføring av Per Spelemann. Det er merkelig med et slikt opplegg: Til å begynne med er det en del som ikke vil dumme seg ut med å opptre i kostymer, men når flertallet kommer i ”karnevalsantrekk” er det de som ikke er utkledd som føler seg utafør.

Torsdag 12. november.

I løpet av natten var vi ankommet Aswan, som sies å være den vakreste byen i Egypt. Vårt førsteinntrykk bekreftet denne påstanden, for vi lå fortøyd ved den flotte strandpromenaden og hadde utsikt den andre veien mot palmene på Elephantine-øya.

Dagen startet med en tur til steinbruddene hvor det gjennom tidene er tatt ut granitt til de forskjellige byggverkene. Vi fikk høre om en finurlig teknikk som var benyttet: En svært ekspansiv tresort ble tilsatt vann og på den måten sprenget man blokkene ut av fjellmassivet. Der så vi også verdens største obelisk, en 41 meter lang koloss som var blitt liggende i steinbruddet. Vi spekulerte om årsaken til dette: Hadde den sprukket, var den blitt for tung, eller var det som Tone antydte, resultatet av historiens første streik?

Et besøk på et papyrus-institutt stod også på programmet. Vi fikk se og høre hvordan papyrusplanten ble bearbeidet til ”papir”, et produkt som var av stor betydning for fremveksten av høykulturen i den gamle Egypt.

Bussen tok oss så med til Aswan-demningen som med en lengde på nesten 4 kilometer og en høyde på 111 meter, var verdens største da den ble bygget på 1960-tallet. Den danner verdens største innsjø, Nasser-sjøen, som er lengre enn fra Oslo til Trondheim. Store deler av Nubia og viktige historiske minnesmerker ble oversvømmet da man bygget demningen. Men vannforsyningen kom under kontroll samtidig som elvens lunefulle herjinger i forbindelse med flomperiodene ble dempet. Til alle tider har Nilen hatt vital betydning for landets økonomi.

Det fikk vi illustrert ved antikke flom-mål ved flere av templene som ble brukt når skatten skulle fastsettes. Både for mye og for lite vann ga grunnlag for skattelettelse.

Dagens tempel var Philea-tempelet som i likhet med Abu Simbel ble flyttet i forbindelse med byggingen av Aswan-demningen. Det var en svær jobb da det ble bygget, men flyttingen til tørt land med hjelp av UNESCO var heller ingen liten prestasjon. Dette var også et tempel fra ”nyere” tid, dvs den ptolemeiske periode 2-3 århundrer f. Kr.

Siden min helsetilstand medførte at jeg merket hardkjøret i programmet, stod jeg over omvisningen. Det var også noen som bemerket at med ett tempel til kunne jeg risikere å få tilnavnet Paul Tempel. Jeg fant en fredelig friluftrestaurant under noen skyggefulle palmer og satt og gjorde meg noen refleksjoner:

- Vi hadde på få dager sett enorme minnesmerker som i tid spente over nesten 3.000 år. Sett med en legmanns øye var det bemerkelsesverdig at stilarter og formspråk var så vidt ensartet over så lang tid. Særlig med tanke på vår egen tid hvor forandringer gjøres for forandringenes skyld.
- Størrelsen, mengden og genialiteten i arven fra de gamle egyptere hadde i dagevis tatt pusten fra oss. Jeg kunne ikke la være å tenke på hvordan verden ville vært hvis disse enorme ressursene hadde vært satt inn på en annen og litt mindre ensidig måte.
- Når mannfolk sitter alene på kafé, titter de på damene. Her så jeg, som ellers i Egypt, at ca 90 % av de egyptiske damene bar hijab, ca 5 % hadde heldekkende sjal hvor bare øynene syntes og mindre enn 5 % brukte vestlige klær. Er dette et tegn på kvinneundertrykking i et land som har fostret så sterke kvinner som Nefertiti, Hatsheput og Cleopatra?

Etter lunsj var vi på seiltur med en felucca, den tradisjonsrike båttypen som har seilt på Nilen til alle tider. Vi hadde en traust nubisk rormann som kunne fortelle at på vannet var det nubierne som var de ledende. Vi var i land på Lord Kitchener-øya og spaserte gjennom den vakre botaniske hagen. På hjemturen seilte vi innom et naturreservat med spennende fugleliv. Videre passerte vi Aga Khans residens og mausoleet hvor han ble stedt til hvile i 1957.

Fredag 13. november.

Noen av de sprekeste reiste tidlig om morgenen med fly til Abu Simbel for å se de berømte templene som er blitt flyttet p.g.a. Nasser-sjøen.

Vi andre hadde en rolig frokost og et par gode timer på soldekket. Det ble også tid til en tur innom de hektiske basargatene før vi ved lunsjtid måtte ta farvel med Amarco. Samtidig tok vi avskjed med Ali, den egyptiske guiden som hadde fulgt oss de siste dagene. Han hadde vært svært hjelpsom, effektiv og trivelig, men likevel ble det litt diskusjon om hvor mye tips som skulle gis. Vi hadde forstått på Tone at tips i Egypt er en viktig del av lønningssystemet, men noen mente at det som stod i reisepapirene om 5 \$ pr dag pr person var i overkant. Det ville pr dag for en gruppe på 30 personer utgjøre like mye som en månedslønn for en lærer i Egypt.

Ali's siste jobb for oss var å få oss trygt over til Elephantine-øya hvor vi ble sjekket inn på Hotel Mövenpick. Dette hotellet var en ren drøm, med to-etasjers suiter til alle, og med et parkbehandlet uteområde og et digert svømmebasseng. Det var ikke vanskelig å få ettermiddagen til å gå på et slikt sted.

Lørdag 14. november.

Formiddagen fri! De fleste nøt hotellet og nærområdet hvor det var 23 grader i bassenget og 30 i luften.

Om ettermiddagen besøkte vi en nubisk familie på den andre siden av øya. Det var hyggelige og driftige mennesker som hadde laget sitt eget lille museum. Der var det utstoppede dyr, fugler og fisker fra omegnen og gjenstander som illustrerte den nubiske kulturen. De hadde også noen levende krokodilleunger på 3-4 måneder som var knapt en halv meter lange. Vi fikk høre at dette var litt spesielt, for etter at Aswan-dammen ble bygget, skulle krokodillene forvises til områdene syd for dammen.

Da vi kom tilbake til hotellet hadde mørket begynt å senke seg, og da så vi en mann med en beholder på ryggen som gikk og blåste røyk på grøntanlegget. Det viste seg at han sørget for røyklegging av områdene nær vinduene slik at ikke de tandre turistene skulle plages for mye av insekter.

Til hotellet hørte en tårnbygning med en gourmetrestaurant i 14. etasje hvor det var noen få bord. Der var noen av oss så heldige å få plass, og vi inntok et lekkert måltid med super utsikt over Nilen og Aswan.

Søndag 15. november.

Med noe som nærmet seg vemod tok vi avskjed med Aswan og Mövenpick. Der kunne vi gjerne tilbrakt mer tid!

Vi fløy til Kairo og dro rett fra flyplassen til lunsj i Al Ahzar-parken. Temperaturen var bortimot frisk i forhold til det vi hadde vendt oss til – helt ned mot et-par-og-tyve grader. Men vi spiste selvsagt utendørs på den fine restauranten og hadde utsikt over det flotte parkanlegget med byens minareter i bakgrunnen.

Etter lunsj besøkte vi Rifai-moskeen hvor den egyptiske kongefamilien er gravlagt. Her hadde også den siste Shah av Persia fått plass, og hans gravmonument var mer storslagent enn kong Farouks, Egypts siste konge før revolusjonen i 1952.

På veien mot hotellet stod vi og stanget i trafikken med opptil ti biler i bredden. Da kortet Tone tiden med å holde et "miniseminar" om det moderne Egypt, og det viste seg at hun hadde like god kunnskap om det som om de gamle dynastier. Hun harselerte litt over den 82-årige president Mubarak som så yngre og yngre ut på valgplakatene etter hvert som valget nærmet seg. På den annen side pekte hun på den usikkerhet mange følte overfor en fremtid uten Mubaraks sterke hånd på rattet.

Det var blitt sen ettermiddag da vi sjekket inn på Hotel Marriott, og vi kunne straks konstatere at hotellstandarden var skrudd opp enda et hakk. Hotellets sentralbygning er det palass hvor Europas kongelige bodde ved Suez-kanalens åpning, og her er virkelig fordums luksus og glans beholdt. Dette bygget er flankert av to moderne høyhus, og mellom disse er det en tropisk hage med basseng og friluftst restauranter. Her så vi noen blaserte, turbankledte potentater fra Midt-Østen som ikke ville passet helt inn i vår hjemlige sosialdemokratiske

hverdag. Noen fra gruppen fikk suiter som overgikk det meste av hva man har sett av overnattingstilbud, og det skapte kanskje litt misunnelse hos dem som måtte nøye seg med gedigne dobbeltværelser.

Om kvelden var det avskjedsmiddag på hotellet. Simon holdt en fin tale for Tone og overrakte en ”konvolutt” som takk fra oss alle. På en god måte fikk han frem det som var alles oppfatning: Tone hadde skapt trivsel og godt miljø, hun hadde løst alle praktiske problemer på ”strak arm” og hun har store kunnskaper om alt vi hadde sett og opplevd. Hun hadde kort sagt sørget for at turen ble en fantastisk opplevelse!

Mandag 16. november.

Også dette prakthotellet måtte forlates, og turen gikk først til Egyptisk Museum i Kairo. Her finnes historiske skatter fra hele Egypts historie; mumier, statuer, møbler, sarkofager, klær, smykker m.v. Slikt hadde vi sett lite av før, for både templer og graver var tømte for ”innbo”. Alt var imponerende, men alle de fantastiske gjenstandene fra Tutankhamons grav stod vel i en klasse for seg.

Museet i Kairo har verdens største samling av antikke funn, og det virket også som om det hadde verdens største samling av skuelystne. Vi følte oss som sild i tønne, men takket vær Tones distinkte stemme ble vår gruppe holdt sånn noenlunde under kontroll. Dessverre er museet gammeldags og dårlig tilrettelagt for storinnrykk, men nå bygges det et nytt ute ved pyramidene i Giza.

Bussen tok oss med videre og stoppet ved Hussein-plassen hvor vi så Al Azhar-moskeen og verdens nest eldste universitet fra 900-tallet. Rett i nærheten var også basarområdet Khan al Kalili hvor det var gate etter gate med et utrolig vareutvalg og folkeliv. Vi hadde treffpunkt på kaféen hvor Nagib Mahfouz – Egypts Nobelpris-vinner – satt og skrev sine bøker. Derfra fikk vi med matpakker som vi fortærte i bussen på vei mot flyplassen. På denne bussturen så vi litt av medaljens bakside ved en slik kjempeby som har vokst nærmest ukontrollert: bl. a. trafikk-kaos, byggeprosjekter som så ut til å ligge brakk og store slumområder.

Flyplassen var derimot flott og moderne, og der la vi Egypt bak oss etter en fantastisk og uforglemmelig tur. Hver og en av oss mintes sikkert noe av alt det vi hadde opplevd, og vi husket hvordan vi til stadighet hadde gitt oss ende over i møtene med prestasjonene til de gamle egypteres. Men da vi satt på flyet, en lekker Airbus som på få øyeblikk brakte oss opp i 10.000 meters høyde, og vi nøt et varmt måltid mens vi ble underholdt av hver vårt TV og eget musikktilbud, så tenkte kanskje noen: det er sannelig ikke dårlig hva som presteres i vår tid heller!

16.12.2009

P.M.R.

XXXXXXXXXXXXXX

